

Treoirlínte a dhréachtaigh an Chomhairle Ealaíon agus an tAire Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta faoi Alt 195 (12) den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 le haghaidh Scéim Díolúine ó Cháin na nEalaíontóirí.

Réamhrá

Dréachtaíodh na Treoirlínte seo faoi fhorálacha alt 195 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 chun cinneadh a dhéanamh cibé, i gcás saothar a chuimsítear laistigh de chatagóir a shonraítear i bhfo-alt (1), an saothar bunaidh agus cruthaitheach é agus cibé an bhfuil fiúntas cultúrtha nó ealaíonta leis nó an nglactar leis go bhfuil fiúntas cultúrtha nó ealaíonta leis.

Ginearálta

1. Foráiltear in Alt 195(1) go gcaithfidh “saothar” chun críocha an ailt a bheith ina shaothar bunaidh agus cruthaitheach i gceann de na catagóirí seo a leanas, mar atá:

- (a) leabhar nó mír scríbhneoireachta eile,
- (b) dráma,
- (c) cumadóireacht cheoil,
- (d) pictiúr nó a chomhionann,
- (e) dealbhóireacht.

2. Chun díolúine a fháil faoi alt 195, ní mór do na Coimisinéirí Ioncaim a chinneadh gur saothar é atá idir bhunaidh agus chruthaitheach agus gur saothar é a bhfuil fiúntas cultúrtha nó ealaíonta leis, nó a nglactar leis go bhfuil fiúntas cultúrtha nó ealaíonta leis.

3. Agus an cinneadh sin faoi alt 195 á dhéanamh, féadfaidh na Coimisinéirí Ioncaim, faoi mar a fhoráiltear san alt sin, dul i gcomhairle le duine nó daoine a d'fhéadfadh, ina dtuairim siúd, a bheith ina gcabhair dóibh.

Bunaidh agus Cruthaitheach

4. Ní mheasfar saothar a bheith ina shaothar bunaidh agus cruthaitheach ach amháin más saothar uathúil de cháilíocht chruthaitheach é a cruthaíodh le samhlaíocht an chruthaitheora.

Fiúntas Cultúrtha

5. Ní mheasfar fiúntas cultúrtha a bheith ag saothar ach amháin má chuireann sé, de bharr cáilíocht a fhoirme agus/nó a ábhair, go suntasach le gné amháin nó níos mó den chultúr náisiúnta nó idirnáisiúnta.

Fiúntas Ealaíonta

6. Ní mheasfar fiúntas ealaíonta a bheith ag saothar ach amháin má chuireann sé, de bharr cáilíocht a fhoirme agus/nó a ábhair, go suntasach le canón na saothar sa chatagóir ábhartha.

Critéir le haghaidh Saothair Neamhfhicsin

7. (1) Sonraítear sa pharagraf seo critéir, de réir fho-alt (12)(b)(ii) d'alt 195, dá dtagraítear le cinneadh cibé an saothar bunaidh agus cruthaitheach é saothar atá ina leabhar neamhfhicsin nó ina mhír scríbhneoireachta eile neamhfhicsin, agus cibé an bhfuil fiúntas cultúrtha nó ealaíonta leis, nó an nglactar leis go bhfuil fiúntas cultúrtha nó ealaíonta leis.

(2) Is iad na critéir:

(a) gur saothar é, i dtuairim na gCoimisinéirí Ioncaim, tar éis dul i gcomhairle leis an gComhairle Ealaíon, atá i gceann amháin nó níos mó de na catagóirí seo a leanas:

- (i) léirmheastóireacht na n-ealaíon,
- (ii) stair na n-ealaíon,
- (iii) saothar ábhar ealaíon, ar saothar é arb é a ábhar na hamharcealaíona, an amharclannaíocht, an litríocht, an ceol, an rince, an cheoldrámaíocht, an scannánaíocht, an sorcas nó an ailtireacht, nó aon chomhcheangal díobh sin,
- (iv) dialanna ealaíontóirí,
- (v) aistí belles-lettres,
- (vi) aistriúchán liteartha,
- (vii) léirmheastóireacht liteartha,
- (viii) stair liteartha,
- (ix) dialanna liteartha,

ina léirítear léargas uathúil an údair ar an ábhar agus a bhféachtar air mar shaothar ceannródaíoch agus a rannchuidíonn go suntasach, freisin, leis an ábhar trí sholas nua a chaitheamh air nó tríd an tuiscint air a bhfuil glacadh leis, a athrú,

nó

(b) gur saothar é, i dtuairim na gCoimisinéirí Ioncaim, atá i gceann amháin de na catagóirí seo a leanas:

- (i) beathaisnéis,
- (ii) dírbheathaisnéis,

ina léirítear léargas uathúil an údair ar an ábhar agus a bhféachtar air mar shaothar ceannródaíoch agus a rannchuidíonn go suntasach, freisin, leis an ábhar trí sholas nua a chaitheamh ar an duine nó tríd an tuiscint ar an duine, a bhfuil glacadh leis, a athrú,

nó

(c) gur saothar é, i dtuairim na gCoimisinéirí Ioncaim, tar éis dul i gcomhairle leis an gComhairle Oidhreachta,

(i) a bhfuil baint aige le feidhm nó le feidhmeanna na Comhairle Oidhreachta faoi mar a chuirtear síos uirthi/orthu san Acht Oidhreachta 1995, agus

(ii) ina léirítear léargas uathúil an údair ar an ábhar agus a bhféachtar air mar shaothar ceannródaíoch agus a rannchuidíonn go suntasach, freisin, leis an ábhar trí sholas nua a chaitheamh air nó tríd an tuiscint air a bhfuil glacadh leis, a athrú,

nó

(d) gur saothar é, i dtuairim na gCoimisinéirí Ioncaim, a bhaineann le cartlanna atá 30 bliain d'aois ar a laghad agus a bhaineann le hÉirinn agus a muintir, agus atá bunaithe den chuid is mó ar thaighde ó na cartlanna sin, agus a léirítear ann léargas uathúil an údair ar an ábhar, agus a bhféachtar air mar shaothar ceannródaíoch a rannchuidíonn go suntasach leis an ábhar trí sholas nua a chaitheamh air nó tríd an tuiscint air a bhfuil glacadh leis, a athrú,

nó

(e) aon chomhcheangal d'(a), (b), (c) nó (d) thuas.

Cineálacha Saothair atá Eisiata ó Scéim Díolúine ó Cháin na nEalaíontóirí.

8. D'ainneoin rud ar bith eile sna Treoirínte, i gcás an tsaothair -

(a) ní saothar bunaidh agus cruthaitheach a bheidh ann, agus

(b) ní bheidh fiúntas cultúrtha nó ealaíonta leis nó ní ghlacfar leis go bhfuil fiúntas cultúrtha nó ealaíonta leis

más amhlaidh, i dtuairim na gCoimisinéirí Ioncaim, tar éis, más cuí, dul i gcomhairle leis an gComhairle Ealaíon, gur saothar é d'aon chineál nó de chomhcheangal de na cineálacha a shonraítear i bhfo-ailt (i) go (vi) thíos -

(i) leabhar nó scríbhneoireacht eile a foilsíodh go príomha ar mhaithe le, nó a n-úsáideann nó a n-úsáidfidh-

(I) mic léinn atá i mbun cúrsa staidéir, nó

(II) daoine atá i mbun ceirde, gnó, gairme nó brainse foghlama mar chúnaimh le cleachtas trádála nó cleachtas atá bainteach le gnó, nó le cleachtas gairmiúil, nó cleachtas eile i ndáil le ceird, gnó, gairm, nó brainse foghlama,

- (ii) aon saothar iriseoireachta, a foilsíodh i nuachtán, irisleabhar, iris, nó i meán comhchosúil nó a foilsíodh ar an idirlíon nó ar aon mheán comhchosúil,
- (iii) aon saothar scríbhneoireachta, amhairc nó ceoil, nó saothar comhchosúil, a cruthaíodh chun críocha fógraíochta nó poiblíochta,
- (iv) aon chóiriú, oiriúnú nó leagan de chumadóireacht cheoil, nó saothar comhchosúil, nach leor a thábhacht ceoil le go dtabharfaí cumadóireacht bhunaidh air,
- (v) cineálacha saothar grianghrafach, líníochta, péintéireachta nó saothar comhchosúil, ar saothair thaifid iad, go príomha, nó ar feidhm fhóntaíoch a chomhlíonann siad go príomha, nó a cruthaíodh go príomha chun críocha fógraíochta, poiblíochta, faisnéise, maisiúcháin nó chun críocha comhchosúla,
- (vi) cineálacha saothair dhealbhóireachta ar feidhm fhóntaíoch atá leo go príomha.

Dhréachtaigh an Chomhairle Ealaíon agus an tAire Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta na Treoirínte thuas, le toiliú an Aire Airgeadais, de réir Alt 195(12) den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 agus tá éifeacht acu i leith cinntí uile déanta ag na Coimisinéirí Ioncaim ar nó tar éis an 30 Samhain 2013.